

Na temelju članka 26.e Ustava Hercegbosanske Županije (« Narodne novine Hercegbosanske županije » broj: 03/96, 09/00, 09/04 i 10/05) i članka 98. Poslovnika Skupštine Hercegbosanske Županije (« Narodne novine Hercegbosanske županije » broj: 08/03,14/03, 01/04 i 06/05), Skupština Hercegbosanske Županije na_____ sjednici održanoj_____ 2015. godine, donijela je

ZAKON
O PRUŽANJU BESPLATNE PRAVNE POMOĆI

POGLAVLJE I.

TEMELJNE ODREDBE

Članak 1.
(Sadržaj Zakona)

Ovim zakonom reguliraju se oblici ostvarivanja besplatne pravne pomoći, korisnici besplatne pravne pomoći, postupci u kojima se pruža besplatna pravna pomoć, tijela pred kojima se pruža besplatna pravna pomoć, uvjeti, kriteriji i način ostvarivanja besplatne pravne pomoći, postupak za ostvarivanje prava na besplatnu pravnu pomoć, subjekti ovlašteni za pružanje besplatne pravne pomoći, financiranje, suradnja i stručno usavršavanje, nadležno tijelo za pružanje besplatne pravne pomoći u Hercegbosanskoj županiji (u daljem tekstu: Županija), prava, dužnosti i ovlaštenja pravnih zastupnika, nadzor i druga pitanja od značaja za pružanje besplatne pravne pomoći .

Članak 2.
(Besplatna pravna pomoć i minimum prava)

- (1) Besplatna pravna pomoć je oblik ostvarivanja prava fizičke osobe na pravično suđenje i jednak pristup pravdi pred sudom i drugim tijelima, čije troškove u cijelosti ili djelimično snosi nadležno tijelo za pružanje besplatne pravne pomoći .
- (2) Odobrena besplatna pravna pomoć može se ograničiti samo iz razloga propisanih ovim zakonom.
- (3) Pravo na besplatnu pravnu pomoć obuhvata i pravo na oslobođanje od pristojbi, koje se ostvaruje sukladno propisima o pristojbama.
- (4) Osoba koja ostvari pravo na besplatnu pravnu pomoć pred nadležnim tijelom u mjestu svog prebivališta, odnosno boravišta, uživa to pravo na teritoriji Bosne i Hercegovine.
- (5) U cilju ostvarivanja prava iz stavka (4) ovog članka, nadležna tijela za pružanje besplatne pravne pomoći ostvaruju međusobnu suradnju.

Članak 3.
(Značenja izraza)

Pojedini izrazi koji se koriste u ovom zakonu imaju sljedeća značenja:

- a) Pravo na besplatnu pravnu pomoć predstavlja pravo fizičke osobe da uz ispunjenje određenih uvjeta, traži i dobije od nadležnog tijela za pružanje besplatne pravne pomoći besplatnu pravnu pomoć;
- b) Oblik ostvarivanja besplatne pravne pomoći predstavlja radnje i postupke kojima se korisniku besplatne pravne pomoći omogućava zaštita prava na pravično suđenje i jednak pristup pravdi;
- c) Korisnik besplatne pravne pomoći je fizička osoba kojoj je odobrena besplatna pravna pomoć na temelju ovog zakona;
- d) Osobom lošeg imovnog stanja smatra se osoba koja, prema svom opštem imovinskom stanju i stanju članova svog obiteljskog kućanstva, nema sredstava da plati punomoćnika i/ili radnje punomoćnika te troškove postupka bez štete za nužno izdržavanje sebe i članova svog obiteljskog kućanstva;
- e) Članom obiteljskog kućanstva korisnika besplatne pravne pomoći smatra se osoba utvrđena obiteljskim zakonom u Federaciji Bosne i Hercegovine;
- f) Nadležno tijelo za pružanje besplatne pravne pomoći u Županiji je Županijski Zavod za pružanje pravne pomoći ;
- g) Pravni zastupnik je državni službenik nadležnog tijela za pružanje besplatne pravne pomoći ovlašten da samostalno obavlja poslove pružanja besplatne pravne pomoći;
- h) Subjektima pružanja besplatne pravne pomoći smatraju se nadležno tijelo propisano ovim zakonom, odvjetnici koji su članovi odvjetničkih komora u Bosni i Hercegovini, udruge i fondacija registrirane za pružanje besplatne pravne pomoći i drugi subjekti, sukladno drugim zakonima;
- i) Međunarodnom konvencijom smatra se svaki međunarodni akt koji se odnosi na pravo pojedinca na pravično suđenje i jednak pristup pravdi, a koji je Bosna i Hercegovina ratificirala.

Članak 4.
(Ravnopravnost spolova)

Odredbe ovog zakona odnose se podjednako na osobe muškog i ženskog spola, bez obzira na rod imenice uporabljene u tekstu zakona.

POGLAVLJE II.

OBLICI OSTVARIVANJA BESPLATNE PRAVNE POMOĆI I POSTUPCI U KOJIMA SE PRUŽA BESPLATNA PRAVNA POMOĆ

Članak 5.
(Oblici ostvarivanja besplatne pravne pomoći)

- (1) Besplatna pravna pomoć ostvaruje se kao pravo na:
- a) opće informacije o pravima i obvezama,
 - b) pomoć pri popunjavanju obrazaca za ostvarivanje prava na besplatnu pravnu pomoć,
 - c) pravne savjete,
 - d) pravnu pomoć pri sastavljanju svih vrsta pismena,
 - e) zastupanje pred tijelima uprave i drugim tijelima i institucijama,

- f) zastupanje na sudu,
 - g) sačinjavanje apelacija,
 - h) pravnu pomoć u postupcima mirnog rješavanja spora (medijacija),
- (2) Prava na opće informacije o pravima i obavezama i pomoć u popunjavanju obrazaca za ostvarivanje prava na besplatnu pravnu pomoć imaju sve osobe bez obzira na ispunjavanje uvjeta propisanih ovim zakonom.
- (3) Pravni savjet je detaljno informiranje o načinu i mogućnostima rješavanja određenog pravnog pitanja u konkretnoj pravnoj stvari.
- (4) Pravna pomoć iz stavka (1) ovog članka pruža se bez naknade, ako ovim zakonom nije drugačije propisano.

Članak 6.

(Postupci u kojima se pruža besplatna pravna pomoć)

- (1) Besplatna pravna pomoć pruža se korisnicima besplatne pravne pomoći u postupcima u kojima se ostvaruju i štite njihova prava i na zakonu zasnovani interesi.
- (2) Postupci iz stavka (1) ovog članka su:
- a) upravni postupak ,
 - b) upravni spor,
 - c) prekršajni postupak,
 - d) parnični postupak,
 - e) izvanparnični postupak,
 - f) ovršni postupak,
 - g) kazneni postupak, u dijelu kojim se pravo na obranu obezbjeđuje postavljanjem branioca zbog lošeg imovinskog stanja osumnjičenog ili optuženog.

Članak 7.

(Postupci u kojima se ne pruža besplatna pravna pomoć)

Besplatna pravna pomoć ne pruža se u slijedećim postupcima:

- a) postupak pred gospodarskim odjeljenjima nadležnih sudova,
- b) postupak upisa u registar gospodarskih subjekata,
- c) postupak registriranja obrtničke djelatnosti,
- d) postupak registriranja udruga ili fondacija,
- e) postupak pred nadležnim poreznim organima,
- f) postupak pribavljanja urbanističke suglasnosti i građevinske dozvole,
- g) sastavljanje privatnih isprava i ugovora

Članak 8.

(Evidencija)

O pruženoj besplatnoj pravnoj pomoći nadležno tijelo za pružanje besplatne pomoći (u daljem tekstu: nadležno tijelo) vodi evidenciju u manualnoj i elektronskoj formi , a način vođenja i sadržaj evidencija propisuje ministar pravosuđa i uprave Hercegbosanske županije (u daljem tekstu: ministar pravosuđa).

POGLAVLJE III.

KORISNIK I ZABRANA DISKRIMINACIJE KORISNIKA BESPLATNE PRAVNE POMOĆI

Članak 9.

(Korisnik besplatne pravne pomoći)

Korisnik besplatne pravne pomoći (u daljem tekstu:korisnik) je osoba kojoj se na teritoriji Županije pruža besplatna pravna pomoć prema uvjetima propisanim zakonom, i to:

- a) državljanin Bosne i Hercegovine koji ima prebivalište na teritoriji Županije i druga fizička osoba koja se nalazi na teritoriji Županije i identifikuje se kao ugrožena kategorija;
- b) fizička osoba koja se nalazi na teritoriji Bosne i Hercegovine pod međunarodnom zaštitom u skladu s međunarodnim standardom, a naročito tražitelj azila, izbjeglica,osoba pod supsidijarnom ili privremenom zaštitom, apatrid, žrtva trgovine ljudima sukladno obvezama koje Bosna i Hercegovina ima prema međunarodnim konvencijama
- c) osoba čija su prava zaštićena odredbama Konvencije o građansko-pravnim aspektima međunarodne otmice djece i Konvencije o ostvarivanju alimentacijskih zahtjeva u inozemstvu.

Članak 10.

(Zabrana diskriminacije)

Korisnik besplatne pravne pomoći ima pravo na besplatnu pravnu pomoć, pod uvjetima propisanim ovim zakonom, bez obzira na njegovu rasu, boju kože, jezik, vjeru, etničku pripadnost, nacionalno ili socijalno porijeklo, veze s nacionalnom manjinom, političko ili drugo uvjerenje, članstvo u sindikatu ili drugoj udruzi, obrazovanje, spol, spolno izražavanje ili orijentaciju, kao i svaku drugu okolnost koja ima za svrhu ili posljedicu da mu onemogući ili ugrožava priznavanje, uživanje ili ostvarivanje na ravnopravnoj osnovi prava utvrđenih ovim zakonom.

Članak 11.

(Obaveza zastupanja po međunarodnim konvencijama)

Pravna pomoć se pruža građanima po međunarodnim konvencijama koje obavezuju Bosnu i Hercegovinu.

POGLAVLJE IV.

UVJETI ZA OSTVARIVANJE BESPLATNE PRAVNE POMOĆI

Članak 12.

(Uvjeti za ostvarivanje besplatne pravne pomoći)

(1) Pravo na besplatnu pravnu pomoć na osnovu statusa ostvaruje:

- a) dijete bez roditeljskog staranja,

- b) osoba kojoj je oduzeta poslovna sposobnost i duševno oboljela osoba za vrijeme dok je smještena u ustanovu socijalne zaštite,
 - c) žrtva nasilja u obitelji ili nasilja na osnovu spola, u postupcima regulisanja prava i obaveza iz tog svojstva,
 - d) korisnik stalne novčane socijalne pomoći,
 - e) uživatelj najniže mirovine pod uvjetom da nema drugih članova zajedničkog kućanstva, niti imovine iz koje se mogu podmiriti troškovi tražene pravne pomoći,
 - f) lice pod međunarodnom zaštitom iz članka 9. točka b) ovog zakona.
- (2) Pravo na besplatnu pravnu pomoć ostvaruje i osoba lošeg imovnog stanja kada to utvrdi nadležni organ.
- (3) Pravo na besplatnu obranu i zastupanje u kaznenom postupku ima i osoba koja nema prebivalište na području Županije, pod uvjetima propisanim zakonom kojim se regulira kazneni postupak u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Članak 13. (Dokazivanje statusa)

Status osobe iz članka 12. stavak 1. ovog zakona dokazuje se odgovarajućim dokumentima izdanim od mjerodavnog organa.

Članak 14. (Ostvarivanje besplatne pravne pomoći po osnovu lošeg imovinskog stanja)

- (1) Pravo na besplatnu pravnu pomoć ostvaruje osoba lošeg imovinskog stanja kada to utvrdi nadležni organ.
- (2) Građaninom lošeg imovinskog stanja se, po odredbama ovog zakona, smatra osoba čija ukupna redovna primanja i prihodi po članu kućanstva ne prelaze iznos od 25% najniže prosječne isplaćene mjesečne neto plaće zaposlenih u Federaciji Bosne i Hercegovine u prethodnoj kalendarskoj godini a koja nema ni imovine iz koje se mogu podmiriti troškovi tražene pravne pomoći.
- (3) Ne smatra se građaninom lošeg imovnog stanja osoba koja živi u zajedničkom kućanstvu sa punoljetnim članom svoje obitelji, a koji je takvog imovinskog stanja da je u mogućnosti da snosi njegove troškove odvjatničkih usluga.
- (4) Kod utvrđivanja lošeg imovinskog stanja građanina iz stavka 2. ovog članka, neće se uzimati u obzir prihod i imovina članova obitelji korisnika pravne pomoći, koji sa njim žive u zajedničkom kućanstvu, a protivne stranke su u postupku.

Članak 15. (Djelomična naknada troškova postupka)

Kada podnosilac zahtjeva ima na raspolaganju određena sredstva koja se mogu koristiti u toku postupka, ali su nedovoljna za plaćanje troškova postupka, a naročito troškova zastupanja, nadležni organ određuje koje troškove postupka snosi nadležni organ a koje podnositelj zahtjeva.

Članak 16.
(Odbijanje pružanja pravne pomoći)

- (1) Pravna pomoć podnosiocu zahtjeva neće se odobriti ili će biti otkazana ako je odobrena:
 - a) ako nisu ispunjeni uvjeti iz članka 12. ovog zakona
 - b) ako se radi o neopravdanom vođenju postupka,
 - c) ako se radi o zlouporabi prava na pravnu pomoć.
- (2) Pravna pomoć će se odbiti ili otkazati osobi koja se ponaša izrazito nasilnički, nepristojno i uvredljivo prema uposlenicima Zavoda.
- (3) Neopravdano vođenje postupka u smislu stavka 1.tačka b) ovog članka postoji kada je podnosilac zahtjeva za besplatnu pravnu pomoć u očiglednom nesrazmjeru sa stvarnim izgledom za uspjeh, kao i kada želi da vodi postupak radi postizanja svrhe, koja je suprotna načelima poštenja i morala.
- (4) Zloupotreba prava na besplatnu pravnu pomoć, u smislu stavka 1. točka c) ovog članka postoji kada je podnosilac zahtjeva za besplatnu pravnu pomoć dao netočne podatke o ispunjavanju uvjeta iz ovog zakona, ili ako u slučaju promijenjenih okolnosti u toku vođenja postupka iste nije prijavio nadležnom organu.
- (5) U drugim opravdanim slučajevima.

POGLAVLJE V.

POSTUPAK OSTVARIVANJA BESPLATNE PRAVNE POMOĆI

Članak 17.
(Zahtjev za pružanje besplatne pravne pomoći)

- (1) Zahtjev za pružanje besplatne pravne pomoći, uz priložene dokaze o ispunjavanju uvjeta propisanih ovim zakonom, podnosi se nadležnom tijelu na obrascu koji propisuje ministar pravosuđa.
- (2) Podnositelj zahtjeva prilaže uz zahtjev svoju ovjerenu pisanu izjavu i ovjerenu pisanu izjavu punoljetnih članova svog obiteljskog kućanstva o imovnom stanju, kao i svoju ovjerenu pisanu izjavu i pisanu izjavu punoljetnih članova svog obiteljskog kućanstva o dopuštanju uvida u sve podatke o imovini i приходима.
- (3) Za točnost podataka navedenih u zahtjevu, podnositelj zahtjeva odgovara kazнено i materijalno.

Članak 18.
(Provjera podataka)

- (1) Nadležno tijelo, prema vlastitoj procjeni, provjerava činjenice navedene u izjavi o imovinskom stanju podnositelja zahtjeva i punoljetnih članova njegovog obiteljskog kućanstva, a obavezno kada to zatraže tijela pred kojima se treba voditi postupak, osoba protiv koje se vodi postupak kao i osoba koja ima pravni interes.
- (2) Na zahtjev nadležnog tijela, tijela i pravne osobe dužna su dostaviti podatke kojim raspolažu ili vode evidenciju o činjenicama navedenim u izjavi o imovnom stanju podnositelja zahtjeva.

Članak 19.
(Rješenje)

- (1) O zahtjevu za pružanje besplatne pravne pomoći, o djelomičnoj naknadi troškova postupka i o otkazivanju odobrene pravne pomoći odlučuje direktor nadležnog tijela rješenjem, bez odgađanja, a najkasnije u roku od petnaest dana od dana podnošenja zahtjeva, odnosno utvrđivanja uvjeta za otkazivanje odobrene pravne pomoći, sukladno odredbama federalnog zakona kojim se regulira upravni postupak.
- (2) Protiv rješenja iz stavka (1) ovog članka korisnik ima pravo uložiti žalbu u roku od osam dana od dana prijema rješenja.
- (3) Žalba na rješenje iz stavka (1) ovog članka koje je donio direktor nadležnog organa podnosi se ministru pravosuđa, koji o žalbi odlučuje u roku od petnaest dana.
- (4) Protiv rješenja donesenog po žalbi iz stavka (3) ovog članka nezadovoljna stranka može pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom.

Članak 20.
(Vremensko važenje rješenja)

- (1) Rješenje o odobrenoj besplatnoj pravnoj pomoći važi do pravomoćnog okončanja postupka za koji je besplatna pravna pomoć odobrena, ukoliko odobrena pravna pomoć nije ranije otkazana ili opozvana.
- (2) Za postupke po izvanrednim pravnim lijekovima i za postupke pred ustavnim sudovima u Bosni i Hercegovini i pred Evropskim sudom za ljudska prava, na osnovu zahtjeva stranke, donosi se posebno rješenje.
- (3) Na rješenje iz stavka (1) ovog članka primjenjuju se odredbe članka 19. ovog zakona.

Članak 21.
(Povrat troškova postupka)

- (1) Kada je korisnik potpuno ili djelomično uspio u postupku, dosuđeni mu i isplaćeni troškovi postupka, na zahtjev nadležnog tijela dužan je da vrati u proračun Županije iznos troškova ostvarenih po osnovu odobrene besplatne pravne pomoći, o čemu se donosi posebno rješenje.
- (2) Na rješenje iz stavka (1) ovog članka primjenjuju se odredbe članka 19. ovog zakona.

Članak 22.
(Obveza vraćanja sredstava)

- (1) Kada se u toku postupka donese rješenje o otkazivanju besplatne pravne pomoći zbog zlouporabe prava na besplatnu pravnu pomoć ili se utvrdi da su se finansijske prilike korisnika ili članova njegovog obiteljskog kućanstva bitno izmijenile tako da je isti u mogućnosti potpuno ili djelomično vratiti troškove za pruženu pravnu pomoć, korisnik je dužan vratiti u proračun Županije sredstva utrošena na pružanje pravne pomoći, o čemu se donosi posebno rješenje.
- (2) Na rješenje iz stavka (1) ovog članka primjenjuju se odredbe članka 19. ovog zakona.

Članak 23.

(Način obračuna troškova i utrošenih sredstava i pripadnost)

Troškovi ostvareni po osnovu pružene pravne pomoći i sredstva utrošena na pružanje pravne pomoći iz čl.21. i 22. ovog zakona obračunavaju se prema odvjetničkoj tarifi, dok se ostali troškovi utvrđuju na osnovu odgovarajuće dokumentacije, a prihod su proračuna Županije.

Članak 24.

(Troškovi izgubljenog spora)

Kada korisnik izgubi spor za čije vođenje mu je odobrena besplatna pravna pomoć, nije dužan nadoknaditi troškove pravne pomoći

POGLAVLJE VI.

SUBJEKTI OVLAŠĆENI ZA PRUŽANJE BESPLATNE PRAVNE POMOĆI

Članak 25.

(Subjekti)

(1) Besplatnu pravnu pomoć sukladno sa odredbama ovog zakona pruža Županijski zavod za pružanje pravne pomoći.

(2) Besplatnu pravnu pomoć mogu pružati: odvjetnici koji su članovi odvjetničkih komora u Bosni i Hercegovini, udruženja i fondacije registrirane za pružanje besplatne pravne pomoći i drugi subjekti, sukladno sa drugim zakonima.

Članak 26.

(Pravo zastupanja)

(1) Pravo zastupanja korisnika besplatne pravne pomoći sukladno sa procesnim zakonima u Bosni i Hercegovini imaju:

- a) pravni zastupnici Županijskog zavoda za pružanje pravne pomoći (u svojstvu branioca ili punomoćnika), pod uvjetima propisanim ovim zakonom,
- b) odvjetnici - članovi odvjetničkih komora u Bosni i Hercegovine,
- c) članovi udruženja koja su registrirana za pružanje besplatne pravne pomoći, sukladno sa uvjetima propisanim procesnim zakonima koji se odnose na punomoćnike stranke;

(2) Pravni zastupnik iz stavka (1) točka a) ovog članka može biti postavljen za branioca osobi lošeg imovnog stanja lišenom slobode, odnosno osumnjičenom ili optuženom, na način i po postupku utvrđenom Zakonom o kaznenom postupku Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine br.35/03, 37/03, 56/03, 78/04, 28/05, 55/06, 27/07, 53/07,9/09, 12/10, 8/13).

POGLAVLJE VII.

ŽUPANIJSKI ZAVOD ZA PRUŽANJE BESPLATNE PRAVNE POMOĆI

Članak 27.

(Status Županijskog zavoda za pružanje pravne pomoći)

Županijski zavod za pružanje pravne pomoći (u daljnjem tekstu: Zavod) je samostalna upravna organizacija Županije, koja se osniva zakonom kojim se uređuje organizacija i djelokrug županijskih ministarstava i drugih tijela županijske uprave Hercegbosanske županije.

Članak 28.

(Sjedište Zavoda)

(1) Sjedište Zavoda je u Livnu

(1) Zavod ima temeljne organizacione jedinice u Drvaru i Tomislavgradu.

Članak 29.

(Pečat Zavoda)

Zavod ima pečat sukladno Zakonu o pečatu Hercegbosanske županije.

Članak 30.

(Unutarnja organizacija)

Unutarnja organizacija Zavoda utvrđuje se pravilnikom, koji donosi direktor uz prethodno pribavljeno pozitivno mišljenje Ministarstva pravosuđa i uprave i suglasnost Vlade Hercegbosanske županije.

Članak 31.

(Nadležnost Zavoda)

Zavod osigurava pružanje besplatne pravne pomoći, na način i pod uvjetima utvrđenim ovim zakonom kako bi se građanima omogućilo ostvarivanje prava na jednak pristup pravdi i pravo na pravično suđenje.

Članak 32.

(Educiranje kadrova i unapređenje kvaliteta)

(1) Zavod osigurava stručno usavršavanje pravnih zastupnika, naročito u oblasti međunarodnih standarda, propisa i prakse kako bi se osigurao kontinuirani razvoj kvaliteta pružene usluge.

(2) Zavod kontinuirano kontrolira kvalitetu i kvantitetu pružanja besplatne pravne pomoći i predlaže mjere za unapređenje sustava upravljanja i pružanja besplatne pravne pomoći.

Članak 33.

(Javnost rada i izvješćivanje)

(1) Zavod osigurava kontinuirano pružanje informacija javnosti o ciljevima, načinu osiguranja i drugim pitanjima iz oblasti besplatne pravne pomoći.

(2) Radi praćenja i unaprjeđenja besplatne pravne pomoći, Zavod podnosi Vladi i Skupštini Županije godišnje izvješće o radu s prijedlogom mjera za unapređenje sustava upravljanja i pružanja pravne pomoći.

(3) Izvješće sadrži podatke posebno o broju korisnika besplatne pravne pomoći po oblastima u kojima je pružena pravna pomoć, broju i vrsti postupaka pred pravosudnim tijelima, organima uprave i drugim tijelima, trajanju postupaka, broju predmeta koji su u tijeku i o drugim pitanjima od značaja za izvješćivanje o pružanju besplatne pravne pomoći.

POGLAVLJE VIII.

RUKOVOĐENJE I UNUTARNJA ORGANIZACIJA ZAVODA

Članak 34. (Rukovođenje)

(1) Radom Zavoda rukovodi direktor, koji se imenuje u skladno sa propisima koji reguliraju postupak i način imenovanja direktora samostalnih županijskih upravnih organizacija.

(2) Za direktora može biti imenovan diplomirani pravnik, koji pored općih i posebnih uvjeta utvrđenih zakonom, ima položen pravosudni ispit i tri godine radnog iskustva u radu na pravnim poslovima, nakon položenog pravosudnog ispita.

(3) Direktor je naredbodavac za raspolaganje proračunskim sredstvima određenim za financiranje rada Zavoda.

(4) Direktor za svoj rad odgovara Vladi Županije.

Članak 35. (Pomoćnici direktora)

(1) Pomoćnici direktora su rukovodeći državni službenici koji se postavljaju na način i u postupku utvrđenom zakonom za rukovodeće državne službenike županijskih tijela državne službe.

(2) Pravilnikom iz članka 30. ovog Zakona se, pored ostalog, utvrđuje broj pomoćnika direktora i određuju uvjet za njihovo postavljenje, s tim da, za pomoćnika direktora može biti postavljen diplomirani pravnik, koji pored općih i posebnih uvjeta utvrđenih zakonom, ima položen pravosudni ispit i tri godine radnog iskustva u radu na pravnim poslovima, nakon položenog pravosudnog ispita.

(3) Pomoćnici direktora su ovlašteni za obavljanje svih poslova iz nadležnosti Zavoda, sukladno sa odredbama ovog Zakona, pravilnika iz članka 30. ovog zakona i drugih propisa.

Članak 36. (Državni službenici, namještenici i zaposlenici)

Poslove u Zavodu, osim poslova koje vrše direktor i pomoćnici direktora, obavljaju i državni službenici, namještenici i zaposlenici, što se utvrđuje pravilnikom iz članka 30. ovog Zakona.

POGLAVLJE IX.

PRAVA I DUŽNOSTI UPOSLENIKA ZAVODA

Članak 37. (Prava uposlenika)

Uposlenici u Zavodu, imaju pravo na plaću i druga osobna primanja, kao i ostala prava iz radnog odnosa, sukladno sa propisima kojima su ta prava utvrđena za državne službenike, namještenike ili zaposlenike odgovarajućeg ranga u županijskim tijelima državne službe.

Članak 38. (Prava i dužnosti pravnih zastupnika)

- (1) Direktor, pomoćnici direktora i stručni savjetnici sa položenim pravosudnim ispitom i tri godine radnog iskustva nakon položenog tog ispita su pravni zastupnici Zavoda.
- (2) Pravni zastupnik je ovlašten za samostalno pružanje besplatne pravne pomoći.
- (3) Pravni zastupnik je nezavisan i samostalan u vršenju svojih poslova i ima pravo i dužnost da u okviru dobivenog ovlaštenja poduzima sve pravne radnje koje su po njegovoj ocjeni u interesu korisnika pravne pomoći.
- (4) Pravni zastupnik ima uvećanu plaću u visini od 30% zbog posebnih uvjeta rada iz članka 34. stavak (2) i članka 35. stav (2) i zbog posebnih uvjeta i ovlaštenja iz stavka (1), (2) i (3) ovog člana.

Članak 39. (Obaveza čuvanja službene tajne)

- (1) Pravni zastupnik je dužan da pruža pravnu pomoć savjesno i stručno, sukladno sa ustavom, zakonom i drugim propisima.
- (2) Pravni zastupnik je dužan da čuva kao službenu tajnu sve što je saznao ili mu je stranka povjerila, izuzev ako je u svojstvu branitelja oslobođen ove obaveze na osnovu izričitog ili prešutnog odobrenja stranke, kao i u slučajevima kada je branitelj, a posumnja da predstoji izvršenje težeg kaznenog djela ili kada se pokrene parnica radi namirenja troškova i izdataka koje je stranka prouzrokovala Zavodu lažno prikazujući svoje imovinsko stanje, a u cilju osiguranja besplatnog zastupanja.
- (3) Službenu tajnu iz stavka 2. ovog člana dužni su čuvati i drugi uposlenici koji rade ili su radili u Zavodu.

Članak 40. (Razlozi za odbijanje zastupanja)

- (1) Pravni zastupnik će odbiti obranu i zastupanje u kaznenim stvarima:
 - a) ako je osobno oštećen, odnosno ako je bračni ili vanbračni drug oštećenog ili tužitelja, njegov srodnik po krvi u pravoj liniji, u pobočnoj liniji do četvrtog stupnja ili po tazbini do drugog stupnja,
 - b) ako je pozvan kao svjedok u istom predmetu,
 - c) ako je postupao u istom predmetu u vršenju sudske i/ili tužiteljske funkcije,
 - d) u drugim slučajevima predviđenim posebnim zakonom.
- (2) Pravni zastupnik će odbiti zastupanje u parničnom postupku:
 - a) ako je pružao pravnu pomoć suprotnoj stranci u istom predmetu ili po bilo kom

- pitanju vezanom za taj predmet,
- b) ako je suprotnoj stranci u istom predmetu, pravnu pomoć pružao drugi pravni zastupnik Zavoda,
 - c) ako je postupao u istom predmetu u vršenju sudske i tužiteljske funkcije ili kao ovlaštena službena osoba bilo kog organa,
 - d) ako on ili bilo ko drugi od uposlenika Zavoda, ima osobni interes koji je, ili može biti u sukobu sa interesima zastupane stranke.
- (3) Pravni zastupnik će odbiti obranu i zastupanje u kaznenim i prekršajnim stvarima i zastupanje u građanskom i upravnom postupku i upravnom sporu, i u drugim slučajevima predviđenim zakonima kojima se regulira kazneni, prekršajni, parnični i upravni postupak i upravni spor.

Članak 41. (Otkazivanje punomoći)

- (1) Odmah po saznanju za postojanje razloga i okolnosti iz članka 40. ovog Zakona, pravni zastupnik je dužan otkazati punomoć stranci.
- (2) Po otkazivanju punomoći pravni zastupnik je dužan u periodu od 30 dana nastaviti pružati pravnu pomoć, ako je to neophodno da se od stranke otkloni kakva šteta, osim u slučaju kada je stranka imenovala drugog zastupnika ili se poduzimanju tih radnji izričito protivi.
- (3) Pravni zastupnik nije dužan postupati u skladu sa stavkom (2) ovog članka ako stranka otkáže punomoć, ali je dužan u momentu otkazivanja punomoći u pismenoj formi obavijestiti stranku o svim relevantnim rokovima kao i zakazanim terminima u konkretnom predmetu.

Članak 42. (Dužnosti pravnog zastupnika kao branioca)

- (1) Pravni zastupnik kao branilac tokom kaznenog postupka mora, zastupajući osobu lišenu slobode, odnosno osumnjičenog ili optuženog, preuzimati sve neophodne radnje u cilju utvrđivanja činjenica i prikupljanja dokaza koji idu u korist osoba koje brane, kao i radi zaštite njegovih prava.
- (2) Prava i dužnosti pravnog zastupnika kao branioca ne prestaju u slučaju opoziva, sve dok ga sudac odnosno vijeće ne razriješe te dužnosti.

Članak 43. (Obaveza informiranja)

Pravni zastupnik je dužan da informira stranku koju zastupa o preduzetim radnjama u postupku i o svim drugim činjenicama relevantnim za tok i ishod konkretnog postupka.

Članak 44. (Obveze u ponašanju pravnog zastupnika)

Pravni zastupnik ne smije:

- a) dozvoliti da obiteljski, društveni, politički i/ili drugi odnosi utiču na vršenje njegovih službenih dužnosti,
- b) upotrijebiti ili se koristiti ugledom Zavoda da ostvari svoje privatne interese ili privatne interese drugih,

c) postupati ili dopustiti drugima da postupaju na način da se stiče utisak da je bilo ko u posebnom položaju i da može vršiti utjecaj na pravnog zastupnika ili na ishod postupka.

Članak 45.

(Zabrana obavljanja drugih poslova)

Pravni zastupnik ne smije obavljati dužnost, djelatnost ili biti na položaju koji dovodi do sukoba interesa sa njegovim dužnostima, a naročito:

- a) ne smije obavljati dodatnu djelatnost za koju se plaća naknada, osim u slučaju kada je to posebno odobreno,
- b) ne smije biti član odbora političkih stranaka i ne smije slijediti upute političkih stranaka.

Članak 46.

(Dužnosti pravnih zastupnika)

(1) Pravni zastupnik je dužan razmotriti i postupati po svim predmetima koji su mu dodijeljeni, osim u predmetima u kojima postoje razlozi za odbijanje zastupanja.

(2) Pravni zastupnik je dužan da kontinuirano radi na usavršavanju i povećavanju nivoa svoje profesionalne stručnosti za obavljanje poslova pružanja pravne pomoći.

(3) Pravni zastupnik je dužan preduzimati radnje u vršenju odbrane ili zastupanja na krajnje profesionalan, strpljiv i dostojanstven način, kako prema nosiocima sudske i tužiteljske funkcije, tako i prema ostalim službenim osobama, strankama koje zastupa i protivnim strankama, svjedocima, odvjetnicima i drugim osobama sa kojima službeno kontaktira.

Članak 47.

(Način postupanja pravnog zastupnika)

Pravni zastupnik je obvezan da svoje poslove obavlja brzo, učinkovito i pravično, uz poštovanje prava svih uključenih strana da budu saslušane i da se njihovi sporovi riješe bez nepotrebnog odgađanja i/ili troškova.

Članak 48.

(Obavijest o nedozvoljenom ponašanju)

(1) Ako neko dođe do saznanja da je pravni zastupnik ili drugi zaposlenik Zavoda postupio suprotno odredbama ovog Zakona ili bilo kog drugog zakona, što ga čini nepodobnim za vršenje poslova u Zavodu, ima pravo da o tome obavijesti direktora Zavoda.

(2) Pravni zastupnik koji posjeduje informaciju o mogućem kršenju ovog Zakona od strane drugog pravnog zastupnika, dužan je o tome obavijestiti direktora Zavoda, a ukoliko se ta informacija odnosi na direktora, dužan je o tome obavijestiti ministra pravosuđa, koji preispituje osnovanost primljene informacije i o tome obavještava Vladu Županije.

Članak 49.

(Angažiranje drugih osoba)

(1) Zavod može u pojedinom postupku angažirati ili zatražiti angažiranje vještaka, sudskih tumača i drugih osoba, kada ocijeni da je to neophodno za vršenje

odbrane ili zastupanja.

(2) Zavod je dužan da predlaže ili angažira osobu iz stavka (1) ovog članka nepristrano, rukovodeći se isključivo njegovom stručnošću i iskustvom u obavljanju poslova za koje se angažira.

POGLAVLJE X.

FINANCIRANJE, SARADNJA I STRUČNO USAVRŠAVANJE

Članak 50. (Financiranje)

(1) Sredstva za financiranje Zavoda osiguravaju se u proračunu Županije.

(2) Sredstva za pružanje pravne pomoći udruženjima i fondacijama registriranim za pružanje besplatne pravne pomoći osiguravaju se na osnovu odobrenog projekta, u skladu sa zakonom i drugim propisima.

Članak 51. (Međusobna suradnja nadležnih tijela)

(1) Nadležna tijela uspostavljaju suradnju s drugim tijelima osnovanim za pružanje besplatne pravne pomoći, udrugama i fondacijama registriranim za pružanje besplatne pravne pomoći i drugim subjektima ovlaštenim za pružanje besplatne pravne pomoći, u cilju razmjene informacija i prakse u oblasti besplatne pravne pomoći.

(2) Nadležna tijela surađuju sa centrima za socijalnu skrb, nadležnim ministarstvima, jedinicama lokalne samouprave i drugim tijelima, u cilju praćenja prakse primjene zakonskih odredbi u određenim oblastima i analize potrebe građana da svoja prava i obaveze definirane tim zakonima rješavaju uz pružanje besplatne pravne pomoći.

Članak 52. (Educiranje kadrova i unapređenje kvaliteta)

(1) Nadležna tijela osiguravaju stručno usavršavanje pravnih zastupnika, naročito u oblasti međunarodnih standarda, propisa i prakse kako bi se osigurao kontinuirani razvoj kvaliteta pružene usluge.

(2) Nadležna tijela kontinuirano unaprjeđuju kvalitetu i kvantitetu pružanja besplatne pravne pomoći.

Članak 53. (Odgovornost uposlenika Zavoda)

Pravni zastupnici i ostali uposlenici u Zavodu, odgovorni su za svoj rad sukladno odredbama ovog zakona i drugih propisa kojima je to regulirano za državne službenike, namještenike i zaposlenike tijela državne službe.

Članak 54.
(Čuvanje spisa)

Zavod je dužan čuvati spise zastupane stranke sukladno odredbama Zakona o arhivskoj građi u Federaciji Bosne i Hercegovine.

POGLAVLJE XI.

NADZOR I KONTROLA KVALITETA

Članak 55.
(Nadzor nad primjenom zakona)

Nadzor nad provođenjem odredbi ovog zakona vrši Ministarstvo pravosuđa i uprave Hercegbosanske Županije.

Članak 56.
(Kontrola kvaliteta koju vrši direktor Zavoda)

- (1) Direktor Zavoda stara se o stručnom i savjesnom pružanju besplatne pravne pomoći od strane pravnih zastupnika.
- (2) U slučaju nestručnog i nesavjesnog pružanja besplatne pravne pomoći, odnosno opravdanih pritužbi građana, direktor je dužan da poduzme mjere predviđene zakonom radi otklanjanja nepravilnosti i utvrđivanja odgovornosti pravnog zastupnika.
- (3) Korisnik besplatne pravne pomoći ima pravo da u slučaju nestručnog i nesavjesnog pružanja besplatne pravne pomoći, podnese pritužbu direktoru Zavoda.

POGLAVLJE XII.

PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 57.
(Podzakonski akti)

Pravilnik o načinu vođenja i sadržaju evidencija o pruženoj pravnoj pomoći, obrazac zahtjeva za ostvarivanje prava na besplatnu pravnu pomoć, obrazac izjave o imovinskom stanju i obrazac izjave o dopuštanju uvida u podatke o imovini korisnika i punoljetnih članova njegovog obiteljskog kućanstva, donosi ministar pravosuđa Županije u roku od 90. dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Članak 58.
(Stupanje na snagu zakona)

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Narodnim novinama Hercegbosanske županije“.

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Hercegbosanska županija
SKUPŠTINA
Broj:
Tomislavgrad, _____ 2015. god.

Predsjednik Skupštine,